

قرآنی مضامین کا اشاریہ

ابوسفیان اصلاحی

قرآنی مضامین کے اشاریہ کی تیسری قسط پیش خدمت ہے اس میں تین ماہنامے ’الندو‘ ترجمان القرآن اور الرشاد کے قرآنی مضامین شامل ہیں۔

”الندو“ ندوۃ العلماء لکھنؤ کا ترجمان تھا اور اگست ۱۹۰۲ء سے مئی ۱۹۱۲ء تک علامہ شبلی اور مولانا حبیب الرحمن خاں شیروانی کی ادارت میں نکلتا رہا۔ اسی دوران اس کے سب ایڈیٹر کی حیثیت سے کبھی مولانا عبد اللہ عادی، کبھی ابراہیم آزاد، کبھی عبدالسلام ندوی اور کبھی سید سلیمان ندوی کام کرتے رہے۔ ۱۹۱۲ء میں جب علامہ شبلی نعمانی اس کی ادارت سے مستعفی ہوئے تو یہ ذمہ داری پہلے ندوۃ العلماء کے ایک استاد عبدالکریم صاحب اور ان کے بعد ۱۹۱۴ء سے اکرام اللہ خاں ندوی نے سنبھالی لیکن یہ سلسلہ جاری نہ رہ سکا اور ۱۹۱۶ء کے اواخر میں رسالہ بند ہو گیا۔ ۱۹۲۳ء میں مولانا سید ابوالحسن علی ندوی نے اسے دوبارہ جاری کیا۔ لیکن یہ سلسلہ دو سال سے زیادہ نہ چل سکا اور ۱۹۲۲ء میں اس کی اشاعت بند ہو گئی۔

’ترجمان القرآن‘ مولانا سید ابوالاعلیٰ مودودی کی ادارت میں ۱۹۳۲ء میں حیدرآباد دکن سے شائع ہونا شروع ہوا۔ اس کے بعد اس کا آفس جنوری ۱۹۳۶ء میں دارالسلام، پٹھان کوٹ منتقل ہو گیا لیکن ایک ہی سال کے بعد ۲۶ جنوری ۱۹۳۹ء کو وہاں سے لاہور منتقل ہو گیا اور اب تک وہیں سے نکل رہا ہے۔ ستمبر ۱۹۶۶ء میں مولانا مودودیؒ کے انتقال کے بعد سے نعیم صدیقی اس کی ادارت کے فرائض انجام دے رہے ہیں۔

’الرشاد‘ جامعۃ الرشاد، اعظم گڑھ کا ترجمان ہے اور ۱۹۸۱ء سے مولانا حبیب اللہ ندوی کی ادارت میں شائع ہو رہا ہے۔

اس اشاریہ میں دسمبر ۱۹۸۶ء تک کے مضامین شامل ہیں۔

۱۱/۵۳-۵۵۔

اسماء الحسنی - محمد عثمان فارقلیط - ترجمان القرآن - جون ۱۹۳۸ء - ۱۲/۴، ۲۶۷-۲۶۸

اسماء القرآن - سید سلیمان ندوی - الندوہ - اگست ۱۹۱۱ء - ۸/۸، ۶ - ۲۰

افکار بشری کی آزادی میں قرآن کا حصہ - عبدالعزیز - ترجمان القرآن - ربیع الاول، ربیع الثانی

۲/۳، ۱۹۲-۱۹۶/۲، ۲۳۲-۲۲۲

اقسام القرآن - داؤد اکبر اصرامی - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۵ء - ۹/۴، ۲۱۹-۲۳۹

اقسام القرآن - صحیح نقطہ نظر - عبدالمجید ندوی - ارشاد - اگست دسمبر ۱۹۸۶ء - ۱۳/۴، ۴۲۵

۹-۱۷

القائد والہام دومی - ذوقی شاہ - ترجمان القرآن - صفر ۱۳۵۲ء - ۲/۲، ۸۴-۹۲

امثال القرآن - شفیقت حسین خادم - ترجمان القرآن - اکتوبر ۱۳۳۳ء - ۱۰۰/۱۲، ۲۸۱-۳۴

امثال القرآن - محمد ایوب اصلاہی - ترجمان القرآن - اپریل ۱۹۳۹ء - ۱۴/۲، ۱۲۵-۱۳۳

انبیاء کرام کی بشریت و ملکوتیت - محمد ایوب عثمانی - ترجمان القرآن - رمضان ۱۳۵۶ء - ۱۱/۳

۲۰۶-۲۱۷

اہل کتاب اور ایمان بالرسالت - غلام احمد پرویز - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۳ء - ۵/۴

۲۲۴-۲۳۶؛ محرم ۱۳۵۲ء - ۱/۶، ۲۰-۳۳

ایصالِ ثوب - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - فروری ۱۹۶۱ء - ۵/۵، ۴۵-۴۹

ایمان بالغیب - سید سلیمان ندوی - الندوہ - دسمبر ۱۹۰۸ء - ۵/۱۰، ۹-۱۹

بحث برزخ - اسلم جے راجپوری - ترجمان القرآن - ربیع الاول ۱۳۵۴ء - ۶/۳، ۲۱۶-۲۲۵

برزخ - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۲ء - ۵/۴، ۲۲۴-۲۳۶

تفسیر کائنات - علامہ رفیع جریا کوٹی - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۱ء - ۱/۵، ۱۷-۳۹

بازارِ سعوی - عبداللہ العمدی - ترجمان القرآن - محرم ۱۳۵۳ء - ۴/۱، ۲۵-۳۲

بارغ جنت - عبداللہ العمدی - ترجمان القرآن - صفر ربیع الاول ۱۳۵۲ء - ۲/۲، ۸۴-۹۸

۲/۳، ۱۵۴-۱۶۸

برزخ کا ایک گوشہ - سید سلیمان ندوی - محرم ۱۳۵۲ھ - ۲۰/۱/۶ - ۳۳
 برکات سانسانی اور قرآن مجید - عبدالسلام ندوی - النذوہ - مئی ۱۹۱۱ء - ۲۴/۵/۹ - ۲۸
 تاثیر قرآن - میر محمد حسن - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۸۵ء - ۳/۱۰/۲۸ - ۲۸
 تبدیل جلود، عبداللہ العمادی - ترجمان القرآن - ربیع الثانی ۱۳۵۲ھ - ۲/۴ - ۲۴۹ - ۲۹۴
 تحریف فی القرآن - ریاض الحسن - ترجمان القرآن - جنوری ۱۹۷۲ء - ۲۴/۵/۶ - ۸
 تصوف قرآن وحدیث کی روشنی میں - مشیر الحق - الرشاد - اگست و ستمبر ۱۹۸۲ء - ۳۸ و ۳۷/۸

۵۵-۴۵

حضرت خضر - حبیب الرحمان خاں شیروانی - النذوہ - مارچ ۱۹۷۴ء - ۲/۲ - ۱۴۱ - ۳۲
 حضرت موسیٰ نیشلسٹ لیڈر تھے؟ - امین احسن اصلاچی - ترجمان القرآن - نومبر دسمبر ۱۹۳۵ء
 ۵۹ - ۳۴/۶ و ۵/۲۷

حقیقت جن - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - شوال ۱۳۵۳ء - ۴/۵ - ۲۹۷ - ۳۱۹
 حکمت قرآنی و اسلامی تمدن - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - اگست ۱۹۳۹ء - ۶/۱۲ - ۴۶۱ - ۴۷۱

۴۷۰

جنوں سے قرآن کا خطاب کس حیثیت سے ہے - ابوالاعلیٰ مودودی - دسمبر ۱۹۷۴ء - ۶/۸ - ۴۷

۵۲

سدرۃ المنتهی - عبداللہ العمادی - ترجمان القرآن - جادی الاول ۱۳۵۲ھ - ۵/۶ - ۳۵۷ - ۳۶۴
 سعد ونحس - عبداللہ العمادی - ترجمان القرآن - رمضان ۱۳۵۲ھ - ۲/۳ - ۲۲۱ - ۲۲۷
 سنت رسول چنڈا آیات و چنڈا احادیث - شیخ مصطفیٰ السباعی - ترجمان القرآن - ستمبر ۱۹۵۳ء - ۶/۱۰ - ۴۷

۵۵ - ۴۰

سورہ توبہ ادبسم اللہ الرحمان الرحیم - عبدالرحمان چیمارنی - الرشاد - مئی ۱۹۸۲ء - ۲/۶ - ۶۱۴ - ۱۹
 شیطان کی حقیقت - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۵۹ء - ۲/۵۳ - ۴۹ - ۵۱
 شہادت حسین اور قرآن - سید ابوالخیر المودودی - ترجمان القرآن - محرم ۱۳۵۲ھ - ۲/۶ - ۶۱

۷۳ - ۶۷/۱/۲

عربی زبان سیکھنے کے لئے قرآن کافی ہے۔ سیف نواز جنگ بہادر سلطان۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۱ھ

۲۸-۲۴، ۵/۱

علامہ موسیٰ جالالتہ کالیک (قرآن سے متعلق) امین احسن اصلاحی۔ ترجمان القرآن جنوری و فروری

۱۹۴۵ء - ۲۶/۱۲ - ۸۶-۷۶

علوم القرآن۔ شبلی نعمانی۔ النذہ۔ جمادی الاول ۱۳۳۲ھ - ۱/۱ - ۲۸ - ۳۲

فن قرأت کی علمی تازہ نگ - قاری عبدالرحمان چپارنی۔ الرشاد۔ مارچ ۱۹۸۳ء - ۲۶/۳ - ۲۴-۱۶

فہم القرآن۔ ذوقی شاہ۔ ترجمان القرآن۔ محرم ۱۳۵۴ھ - ۱/۲ - ۶۰-۴۴

قرآن اور حدیث۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ محرم ۱۳۵۳ھ - ۱/۳ - ۵۶-۵۵

قرآن کا تصور علم۔ سید محمود احمد۔ ترجمان القرآن۔ یکم نومبر ۱۳۵۴ھ - ۱/۱۰ - ۱۲-۱۹ - ۲/۱۸ - ۱۹ - ۲۷

۳۵-۲۲، ۳/۱۰-۸

قرآن اور سنت۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ شعبان ۱۳۵۳ھ - ۲/۵ - ۱۳۵-۱۳۸

قرآن کا تصور لغات۔ غزل کاشمیری۔ ترجمان القرآن۔ نومبر ۱۹۸۵ء - ۶/۱۰ - ۳۶

۲۳-۱۶

قرآن کا تعارف خود قرآن سے۔ سید ابوالحسن علی ندوی۔ النذہ۔ جنوری ۱۹۴۱ء - ۱/۲ - ۱۶-۱۴

قرآن پاک اور علم تجوید۔ عبدالرحمان چپارنی۔ الرشاد۔ فروری و مارچ ۱۹۸۱ء - ۱/۱ - ۶۳-۶۰

قرآن کریم اور ذوق جمالیات کی آبیاری سید محمد سلیم۔ ترجمان القرآن۔ مئی ۱۹۸۳ء - ۶/۹ - ۳۶

۳۷-۲۶

قرآن کریم اور محروم طبقات۔ میر محمد حسن۔ ترجمان القرآن۔ جنوری۔ مارچ ۱۹۸۷ء - ۱۰/۵

۲۶-۱۸، ۱/۱۰ - ۲۲ - ۱۸، ۶/۱۰ - ۳۱ - ۲۰

قرآن کریم کا کیمبر پڑے تجربہ۔ مفتی رشید احمد۔ الرشاد۔ اپریل ۱۹۸۱ء - ۳/۱ - ۳۱ - ۲۷

قرآن کے اسما و لئیس احمد فاضل نعمانی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الثانی ۱۳۵۲ھ - ۲/۲ - ۳۶-۳۸

۲۷-۳۰

قرآن کے کلام الہی ہونے پر ایمان کی دعوت۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ دسمبر ۱۹۷۳ء - ۱۲/۱۲ - ۲۰

جنوری ۱۹۵۵ء - ۲۵-۹۰۵/۸۲

قرآن کے کلام اللہ ہونے کا مفہوم - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - اپریل ۱۹۳۹ء - ۲/۱۳ -

۱۵۷-۱۴۹

قرآن کی ایک پیش گوئی - سید ابوالحسن علی ندوی - الندوہ - مئی ۱۹۴۱ء - ۵/۲ - ۱۷-۵

قرآن کی مختصر ترین صورت - محمد رفیق - ترجمان القرآن - جولائی ۱۹۴۹ء - ۳۸-۳۷/۵/۹۱ - ۳۸

قرآن مجید اور عربی رسم الخط - نیاز قوی - الرشاد - ستمبر ۱۹۸۵ء - ۵۰/۱۱ - ۳۷-۳۳ - ۳۷

قرآن مجید اور معارف (نامعلوم) - الندوہ - فروری ۱۹۱۵ء - ۱۲-۷/۲/۱۱ - ۱۲

قرآن مجید اور وحی نغی - ملک غلام علی - ترجمان القرآن - مئی ۱۹۸۱ء - ۳۳-۳۰/۳/۹۵ - ۳۳

قرآن مجید سے استفادہ کے شرائط و موافق - سید ابوالحسن علی ندوی - الندوہ - مئی ۱۹۴۱ء -

۱۷-۵/۵/۲

قرآن مجید میں تکرار و افعات کی حکمت و افادیت - میر محمد حسن - ترجمان القرآن - اگست ۱۹۸۲ء

۱۵-۱۰/۶/۱۰۱

قرآن مجید میں خدا نے قصیں کیوں کھائیں؟ - شبلی نعمانی - الندوہ - اپریل ۱۹۰۶ء - ۲/۳ -

۲۳-۲۲

قرآن مجید کا رسم الخط - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - سوال ۱۳۵۲ء - ۴/۷ - ۲۷-۲۵۵

قرآن مجید کا طرز استدلال - حکیم محمد اسحاق - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۳۹ء - ۳۰-۱۸۸/۳/۱۵ - ۳۰

قرآن مجید میں قرأتوں کا مسئلہ - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - جون ۱۹۵۹ء - ۳/۵۲ - ۳۰

۵۳-۴۴

قرآن مجید میں مقامیت و انانیت - محمد حسین - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۸۲ء - ۲۹-۲۵/۳/۱۰۱ - ۲۹

قرآن وحدیث اجتہاد، قیاس، اجماع - نعیم صدیقی - ترجمان القرآن - جون ۱۹۸۶ء - ۲/۱۰ - ۲۹

۴۵-۴۱

قرآنی تحریک - عبدالواحد عثمانی - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۱ء - ۵/۱ - ۶۴-۶۲

قرآنی کلچر - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۱ء - ۵/۱ - ۴۹-۴۷

قرآنی نسخہ اصلاح - ابوالخیر محمد فی الشہ - ترجمان القرآن مجرم ۱۳۵۲ھ - ۱/۴ - ۲۵ - ۳۲
 قرآنی نظریہ سلطنت - ہارون خاں شروانی - ترجمان القرآن - ربیع الاول ۱۳۵۵ھ - ۳/۸

۲۲۳ - ۲۳۹

قضا و قدر اور قرآن مجید - شبلی نعمانی - النذہ - ستمبر ۱۹۰۶ء - ۸/۳ - ۱۰ - ۲۷
 کلام القرآن - ابوالخیر محمد فی الشہ - ترجمان القرآن - رجب ۱۳۵۲ھ - ۱/۳ - ۵۳ - ۵۵
 کلام القرآن - ابوالرشید محمد عبداللہ - ترجمان القرآن - رمضان ۱۳۵۲ھ - ۳/۳ - ۱۹۱ - ۱۹۲
 کلام القرآن - اکرم علی محمدی - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۲ھ - ۵/۳ - ۳۱۵ - ۳۱۹
 کتابت قرآنی - قمر الدین اصلاحی - ترجمان القرآن - شوال ۱۳۵۶ھ - ۲/۱۱ - ۳۰۶ - ۳۲۰
 کتاب و سنت - معروف دواہبی - ترجمان القرآن دسمبر ۱۹۵۸ء - ۲/۵۱ - ۳۳ - ۴۵
 کیا نبأت کے لئے صرف قرآن کافی ہے - ذوقی شاہ - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۵ھ - ۵/۱

۱۶ - ۷

گوشہ برزخ - اسلم جیراجوری - ترجمان القرآن - صفر ۱۳۵۳ھ - ۲/۶ - ۱۴۶ - ۱۵۶
 گوہر سالہ سامری - عبداللہ العماوی - ترجمان القرآن - جمادی الاولیٰ ۱۳۵۲ھ - ۵/۲ - ۳۰۸ - ۳۱۹
 منشہات - علی حیدر طباطبائی - النذہ - نومبر ۱۹۰۸ء - ۵/۱۱ - ۳۰۱ - ۳۱
 مسئلہ ارتقا اور قرآن مجید - سید سلیمان ندوی - النذہ - جنوری ۱۹۰۸ء - ۲/۱۱ - ۹ - ۱۶
 مسیح کے ابن اللہ ہونے کا اصل عقیدہ - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - مئی ۱۹۶۲ء -

۵۱ - ۵۰، ۲/۵۸

معارف القرآن - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۳۹ء - ۳/۱۵ - ۲۱۵ - ۲۲۱
 وجود باری تعالیٰ - سید محمد سلیم - ترجمان القرآن - دسمبر ۱۹۸۷ء - ۲/۱۰ - ۱۶ - ۱۷
 وحی قرآنی کی حقیقت و اہمیت - عبدالحمید مدنی - ترجمان القرآن - دسمبر ۱۹۶۸ء - ۴/۷ - ۱

۴۹ - ۵۲

تراجم و تفاسیر

ایک نادر قلمی تفسیر - محمد انور ندوی - النذہ - ستمبر ۱۹۶۴ء - ۹/۱ - ۲۸ - ۳۱

ترجمہ قرآن کے ایک مقام کی توضیح۔ ملک غلام علی۔ ترجمان القرآن۔ ماہِ رجب ۱۹۸۱ء۔ ۳۸-۳۹/۱/۹۵

تفسیر کبیر امام رازی پر ریویو۔ شبلی نعمانی۔ الندوہ۔ مئی ۱۹۸۰ء۔ ۵/۲/۵-۱۰

حاملان قرآن (شیخ محمد وارث عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۳۵۳ھ

۲۶۰/۲-۲۶۵

حاملان قرآن۔ (شیخ محمد انصاف العمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاولیٰ ۱۳۵۱ھ

۱۳۵۳ھ-۵/۲-۳۲۳-۳۵۱، ۵/۲: ۱۳۱-۱۳۶

حاملان قرآن (فاضل طیب عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ رمضان ۱۳۵۳ھ۔

۲۳۱-۲۲۵، ۳/۵

حاملان قرآن (حضرت داؤد عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ رمضان ۱۳۵۳ھ۔

۲۹۳-۲۸۵، ۶/۵

حاملان قرآن (حضرت قطب عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ ذی الحجہ ۱۳۵۳ھ۔ ۶/۵

۲۵۲-۲۶۹

حاملان قرآن (حضرت شیخ عماد)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۳ھ۔ ۶/۵-۶۷، ۶/۵

حاملان قرآن (شیخ خیر الدین عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۳۵۴ھ۔ ۴/۶

۲۸۷-۲۹۴

حاملان قرآن (شیخ معین الدین عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاولیٰ ۱۳۵۳ھ۔ ۵/۶

۳۸۲-۳۶۹

حاملان قرآن (شیخ عبدالقادر عمادی)۔ محمد عثمان عمادی۔ ترجمان القرآن۔ جماد الاخریٰ ۱۳۵۳ھ۔ ۶/۶

۴۵۴-۴۶۳

قرآن مجید اور جرمی۔ بیرن عمر۔ ترجمان القرآن مفسر ربیع الاول ۱۳۵۲ھ۔ ۲/۲، ۱۱۹، ۲۳۲، ۶

۱۶۴، ۱۶۱، ۳/۲

قرآن مجید کا انگریزی ترجمہ۔ عبدالماجد دریا آبادی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۳۵۴ھ۔ ۴/۴

۲۷۶-۲۷۸

قرآن کریم کے انگریزی تراجم پر ایک نظر۔ نیاز قومی۔ الرشاہ۔ اپریل۔ اگست ۱۹۸۵ء۔ ۴۵/۹۔ ۴۶؛

۳۲-۳۹؛ ۴۱/۱۰۔ ۴۸-۳۹؛ ۴۸/۱۰۔ ۴۹؛ ۲۶-۳۷

تعلیمات قرآنی

تحریک قرآن اور ترجمان القرآن۔ ابو محمد صالح مصلح۔ ترجمان القرآن۔ محرم ۱۳۵۲ھ۔ ۱/۲۔ ۷-۹

تعلیمات قرآنی۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الاول، جمادی الاولیٰ و رجب ۱۳۵۳ھ۔ ۳/۴

۲۰۵-۲۱۲؛ ۴/۵۔ ۳۶۵-۳۷۴؛ ۵/۵۔ ۶۵-۷۸

تعلیمات قرآن کے متعلق بحث غلام احمد پرویز۔ ترجمان القرآن۔ شوال و ذی الحجہ ۱۳۵۳ھ۔ ۴/۵

۲۹۴-۲۹۷؛ ۶/۵۔ ۶۶۰-۶۶۵؛ محرم ۱۳۵۲ھ۔ ۱/۶۔ ۶۳-۷۰

تعلیم کلام اللہ۔ عبداللہ عمادی۔ ترجمان القرآن۔ ذیقعدہ ۱۳۵۲ھ۔ ۵/۳۔ ۳۰۸-۳۰۱

توبہ کا مسئلہ۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ ذی الحجہ ۱۳۵۳ھ۔ ۵/۶۔ ۴۶۶-۴۸۰

جواب تنقید (بر تعلیمات قرآن)۔ اسلم حمیرا چوہدری۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاخرہ ۱۳۵۳ھ۔ ۶/۴

۲۴۴-۲۵۶

دنیا کے قرآن۔ ابو محمد صالح۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۱ھ۔ ۱/۵۔ ۵-۶

دین حق با ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ اپریل ۱۹۴۳ء۔ ۲۲/۳۔ ۹۷-۱۱۷

شکر۔ داؤد اکبر اصلاحی۔ ترجمان القرآن۔ رمضان ۱۳۵۶ھ۔ ۱۱/۳۔ ۱۹۴-۲۰۵

صرف قرآن ہی دنیا کے اندر صحیح انقلاب برپا کر سکتا ہے۔ یکتھال۔ ترجمان القرآن۔ ذیقعدہ ۱۳۵۱ھ

۱/۲۵-۶

علوم قرآنیہ اور ہندوستانی مسلمان۔ ماجد علی خاں۔ الرشاہ۔ دسمبر ۱۹۸۱ء۔ ۱۱/۱۔ ۳۲-۴۵

فضائل و مناقب قرآن۔ اکرم علی محمد۔ ترجمان القرآن۔ رمضان ۱۳۵۲ھ۔ ۳/۳۔ ۲۶۲-۲۷۱

قرآن اپنے لانے والے کو کس رنگ میں پیش کرتا ہے۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ جنوری و فروری

۱۹۴۳ء۔ ۲۲/۲۔ ۳۵-۶۵

قرآن اور اس کی تعلیم۔ ابوالخیر محمد خیر اللہ۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۱ھ۔ ۵/۱-۱۲-۱۶

قرآن اور مسلمان۔ اختر مجازی۔ ترجمان القرآن۔ جنوری ۱۹۸۴ء۔ ۱۰-۹۲/۱-۱۰

قرآن پاک کی تعلیم اور اس کی عظمت۔ مجیب اللہ ندوی مالرشاد۔ جنوری و فروری ۱۹۸۵ء۔ ۲۳/۹

۱۵-۱۹

قرآن حکیم اور مردوح ذوال اہم۔ میر محمد حسن۔ ترجمان القرآن۔ نومبر و دسمبر ۱۹۸۶ء۔ ۳/۱۰-۳۱-۲۹

۱۰-۱۶، ۱۰۸

قرآن کی دولت۔ عبداللہ العماوی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاولیٰ ۱۳۵۳ھ۔ ۵/۲-۲۳-۲۲

قرآن کی معاشی تعلیمات۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ جنوری و فروری ۱۹۹۵ء۔

۵/۶۳، ۱۴-۳۴، ۶/۶۲، ۳۶-۳۸

مقاصد قرآن۔ صبغة اللہ مصبغی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الاول، ربیع الثانی، جمادی الاولیٰ،

جمادی الاخریٰ و رجب ۱۳۵۶ھ۔ ۱۸/۳-۱۰-۲۰۵، ۲/۱۰-۲۴۲، ۲۴۹؛ ۵/۱۰-۳۴۸-۳۶۶

۱۰ و ۱۱/۱ و ۱۵-۲۲

مقتضیات ایمان۔ صبغة اللہ بختیاری۔ ترجمان القرآن۔ دسمبر ۱۹۴۵ء و جون ۱۹۴۶ء۔ ۱/۲۸

۱۳-۱۳، ۲۹، ۱/۲۹، ۳۹-۴۵

مولانا اسلم حیدر جہوری کے جواب پر ایک نظر۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاخریٰ

۱۳۵۳ھ۔ ۶/۲-۴۴-۴۵

ہمارے مدارس اور تعلیم قرآن۔ ع۔ ش۔ ایم اے۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۱ھ۔ ۵/۱

۱۳-۱۶

ہم اور ہمارا قرآن۔ ابوالخیر خیر اللہ۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الثانی ۱۳۵۲ھ۔ ۶/۲-۳۵۵-۳۶۲

تفسیر و تاویل

آیت الکرسی۔ عبداللہ العماوی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الاول ۱۳۵۲ھ۔ ۳/۲-۲۱۲-۲۲۱

آیت ختم نبوت کا مفہم۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاخریٰ ۱۳۵۲ھ۔ ۶/۴-۴۶۴

-۴۷۰

ایک نغمہ وایک نستعین۔ طاہر بن احمد۔ ترجمان القرآن صفر ۱۳۵۵ھ - ۱۵۲۱/۸ - ۱۶۰
ایک آیت قرآنی سے غلط استدلال۔ امین احسن اصلاحی۔ ترجمان القرآن یوم بروز یکم ستمبر ۱۹۴۵ء - ۵/۲۷

۲۵۴ - ۲۴۳، ۶

ایک آیت کے مفہوم کی تحقیق۔ ابوالدین شیر محمد اصلاحی۔ ترجمان القرآن۔ رجب ۱۳۵۲ھ - ۱۶۰/۱۱ - ۱۶۰
ایک تفسیر (کوثر) پر کچھ معروضات۔ ترجمان القرآن۔ مئی ۱۹۸۴ء - ۳۸ - ۳۴/۳/۱۰
ایک تفسیری سوال۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ اگست ۱۹۵۹ء - ۵۸ - ۵۷/۵/۵۲
تفسیر آیت بسم اللہ۔ حمید الدین فراہی۔ ترجمان القرآن۔ دسمبر ۱۹۴۱ء - ۴/۱۹

۲۴۵ - ۲۴۳، ۶

تفسیر آیت ما کان لنبی ان یکون له اسری۔ داؤد اکبر اصلاحی۔ ترجمان القرآن۔ سوال و جوابی الاویۃ
۳۹۲ - ۳۸۰/۱۰ - ۳۱۴ - ۳۰۰/۲/۹

تفسیر سورہ اخلاص۔ عبدالقدیر صدیقی۔ ترجمان القرآن۔ جمادی الاخریٰ ۱۳۵۲ھ - ۴/۶ - ۴۴۸۔

۲۵۳

تفسیر ان الذین آمنوا الذین ہادوا الخ۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ فروری و اپریل ۱۹۳۹ء - ۱/۱۲
۵۵ - ۵۴، ۳/۱۲ - ۵۵ - ۶۷

تفسیر سورۃ البقرہ۔ محمد ادریس کاندھلوی۔ ترجمان القرآن۔ ذی الحجہ ۱۳۵۵ھ - ۴/۹ - ۴۲۷/۹ - ۲۸۰

تفسیر سورہ النور۔ اکرم علی محمدی۔ ترجمان القرآن۔ صفر ۱۳۵۳ھ - ۲/۲ - ۱۰۲، ۱۱۳

تفسیر سورہ عمر۔ اکرم علی محمدی۔ ترجمان القرآن۔ ذی الحجہ ۱۳۵۲ھ - ۳/۳ - ۳۷۸ - ۳۷۲

تفسیر سورہ عمر۔ عبدالقدیر صدیقی۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۳۵۲ھ - ۲/۲ - ۲۱۳ - ۲۲۱، سوال

۱۳۵۳ھ - ۴/۲ - ۳۰۳ - ۳۰۶

تفسیر سورہ فاتحہ۔ امین احسن اصلاحی۔ ترجمان القرآن۔ اپریل و جون ۱۹۴۲ء - ۲/۲ - ۱۹۶ - ۲۰۶

۲۴۲ - ۲۵۷، ۲/۲۰

تفسیر سورہ فاتحہ۔ خواجہ عبدالحی فادوی۔ ترجمان القرآن۔ مئی و جون ۱۹۸۵ء - ۲/۵۰ - ۱۹۰

۵۸ - ۵۰، ۳/۵۰

تفسیر سورہ نلق - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - جمادی الاولیٰ ۱۳۵۲ھ - ۵/۴ - ۳۶۵ - ۳۶۸؛
تفسیر سورہ فیل - ابوالدین شیری محمد اصلاحي ندوی - ترجمان القرآن جمادی الاخریٰ ۱۳۵۲ھ - ۶/۴ -

۴۴۷-۴۵۲

تفسیر سورہ فیل - شبیر احمد بریلوی - ارشاد - اکتوبر و نومبر ۱۹۵۶ء - ۱۱/۵ - ۵۲ و ۵۱ - ۶۱۹
تفسیر سورہ قمریش - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - صفر ۱۳۵۵ھ - ۸/۲ - ۱۵۰ - ۱۵۱
تفسیر سورہ کافرون - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - شوال ۱۳۵۲ھ - ۴/۲ - ۲۸۸ - ۳۰۱
تفسیر سورہ کوثر - امین احسن اصلاحي - ترجمان القرآن - رجب، رمضان، شوال ۱۳۵۲ھ - ۱/۴ -
۵۱ - ۶۵؛ ۴/۳ - ۲۱۵؛ ۲۲۹؛ ۴/۲ - ۲۸۸ - ۳۰۱؛ محرم و صفر ۱۳۵۵ھ - ۱/۸ - ۵۳ - ۶۷؛

۱۳۸، ۱۳۹

تفسیر سورہ کوثر - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۲ھ - ۵/۳ - ۳۰۹ - ۳۱۵

تفسیر سورہ لہب - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - رجب ۱۳۵۲ھ - ۱/۴ - ۶۵ - ۶۷
تفسیر سورہ ماعون - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - محرم ۱۳۵۵ھ - ۱/۸ - ۶۸ - ۷۰
تفسیر سورہ انس - عبدالقدیر صدیقی - ترجمان القرآن - ربیع الثانی ۱۳۵۵ھ - ۴/۲ - ۲۸۰ - ۲۸۷
تفسیر سورہ الدین - اکرم علی محمدی - ترجمان القرآن - ربیع الثانی ۱۳۵۳ھ - ۲/۲ - ۲۳۱ - ۲۳۲
تفسیر قرآن اور اسرائیلیات - غزل کاشمیری - ترجمان القرآن - جنوری ۱۹۸۳ء - ۱۲/۵ - ۱۲۳ - ۲۳
تفسیر قرآن کے اختلافات - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - اگست ۱۹۵۹ء - ۵/۵ - ۶۲ - ۶۳
تفسیر قرآن کے متعلق دو سوالات - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - اکتوبر ۱۹۶۶ء - ۳/۵ - ۵۳ -

۵۵

تنزیل و تاویل (سما اثر الامان الرحیم) محمد ادریس - ترجمان القرآن - جمادی الاخریٰ ۱۳۵۳ھ - ۶/۴ -

۲۲۸-۲۳۵

ذکر کتاب لاریب فیہ منظر احسن گیلانی - ترجمان القرآن - رجب ۱۳۵۱ھ - ۱/۵ - ۱۴ - ۱۹
سبع سہادت اور واقعہ طبرک کی صحیح تاویل - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - جون ۱۹۶۶ء - ۶/۵ -

۶۴ - ۶۶، ۲

سورہ بقرہ - محمد ادریس کاندھلوی - ترجمان القرآن - رمضان و شوال ۱۳۵۳ھ - ۲۰/۵ - ۲۱۸ - ۲۰۴

۲۸۴ - ۲۰۴/۵

سورہ بقرہ کی تفسیر پر چند گزارشات - امیر نواز - ترجمان القرآن - اکتوبر ۱۹۸۶ء - ۱۰/۸ - ۳۹ - ۳۹

۲۰

سورہ صافات کی قسمیں - داؤد اکبر اصلاحی - ترجمان القرآن جنوری ۱۹۸۳ء - ۱۳/۵ - ۳۶۸ - ۳۶۹
سورہ نور کا تاریخی پس منظر - احمد کمال عبدالرحمان رشادی ندوی - ارشاد - اگست ۱۹۸۶ء -

۲۵ - ۳۴/۵

سورہ طارق کے ایک مقام کی تشریح - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - نومبر ۱۹۸۶ء - ۳/۴ -

۱۹ - ۹

سورہ طہ کی قسمیں - داؤد اکبر اصلاحی - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۶ھ - ۱۱/۶ - ۵۱۱ - ۵۲۳

سورہ عنکبوت کی دو آیتیں - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - مارچ ۱۹۵۶ء - ۴/۴ - ۳۲۱ - ۴۲

سورہ فاتحہ - محمد ادریس کاندھلوی - ترجمان القرآن - رجب و شعبان ۱۳۵۳ھ - ۵/۶ - ۳۶۱ - ۳۶۱

۱۳۰ - ۱۱۹/۵

سورہ کہف اور نعتہ دجال - ابوالحسن علی - ترجمان القرآن - ذی الحجہ ۱۳۵۶ھ - ۱۱/۶ - ۵۲۳ - ۵۲۳

۵۲۴

سورہ الدین کی تشریح و تفسیر - عبدالعزیز - ترجمان القرآن - محرم ۱۳۵۲ھ - ۲/۶ - ۶۱ - ۶۶

سورہ المائدہ کی تفسیر - میر محمد حسن - ترجمان القرآن - جولائی ۱۹۸۶ء - ۵/۵ - ۴۵ - ۵۰

سورہ یوسف کے متعلق چند سوالات - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - مارچ اپریل ۱۹۸۶ء -

۱۶۰ - ۱۵۴/۵

غزاتِ حبشہ - خلیفۃ المسیح - ترجمان القرآن - شوال ۱۳۵۲ھ - ۳/۳ - ۲۲۱ - ۲۲۱

قادیانیوں کی غلط تاویلات - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - مئی ۱۹۶۲ء - ۲/۵ - ۴۹ - ۵۰

قرآن پاک کی ایک آیت کا صحیح مفہوم اور حضرت ابو بکرؓ کا واقعہ - حبیب اللہ ندوی - ارشاد - جون ۱۹۸۶ء -

۲۰ - ۹/۵

قرآن میں آیت رجم۔ مجیب التہندوی۔ ارشاد جنوری و اپریل ۱۹۸۲ء۔ ۱۲/۳ و ۱۳، ۹۔ ۱۷؛

3A-9615312/2

کافہ للناس غلام احمد ریدز۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۳۵۵ھ۔ ۸/۲، ۳۴۶-۳۵۵

مائدہ سماویہ کا نزول اور عدم نزول۔ ملک غلام علی۔ ترجمان القرآن۔ مئی ۱۹۶۹ء۔ ۳/۹۱، ۳۷-۴۱

من وسلوی عبد الشہداء۔ ترجمان القرآن۔ رمضان ۱۳۵۳ھ۔ ۵/۳/۲۱۹-۲۲۲

والجہم کی ابتدائی آیات کی تاویل۔ ملک غلام علی۔ ترجمان القرآن۔ مئی ۱۹۶۶ء۔ ۵۵-۵۳، ۲/۵۵

قرآن کریم اور دیگر آسمانی کتابیں

کتب سماوی زیر ایک نظر: ذوقی شاہ۔ ترجمان القرآن: ذیقعدہ دزدی الحجۃ ۱۳۵۲ھ۔ ۲۴۰، ۵/۳۔

٢٨٢؛ ٤/٣ - ٣٥٠ - ٣٤٨؛ محرم - جمادى الاخرى ١٢٥٢هـ؛ ١/٣ - ٣٣ - ٥١؛ ٢/٣ - ٩١ -

١٠٥؛ ١٩٣؛ ٢٢١، ٥؛ ٢٢٣؛ ٢٠٤، ٦؛ ٢٢٤؛ رجب - ذيقعدة ١٣٥٣ هـ

٥/٥: ٢٤٢-٢٥٤ ٢/٥: ١٨٣- ١٩٩ ٣/٥: ١١٨- ١٠٤ ٤/٥: ٢٢٢- ٢٥١ ٥/٥

۳۳۳-۳۴۴: محرم و صفر ۱۳۵۲ هـ - ۶/۱/۶۹ - ۱۹/۶/۶۹ - ۱۰۶۲ - ۱۲۴ -

قرآن کریم اور سائنس

اسلام اور سائنس - غلام احمد ریڈیز - ترجمان القرآن - رمضان ۱۳۵۳ھ - ۲/۵ - ۱۸۴ - ۲۰۶

قرآن اور سائنس - ابوالاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - اگست ۱۹۵۹ء - ۵۲/۵، ۶۱، ۶۲

قرآن کا مبلغ سائنس کی روشنی میں بسید غلام وارث۔ ترجمان القرآن۔ مئی ۱۹۳۹ء۔ ۱۳/۳/۱۹۱۰ء ۲۱۳

قرآن کی رہنمائی میں سائنس کے کرسٹھے: عبدالرزاق۔ ترجمان القرآن۔ ربیع الثانی ۱۴۵۱ھ۔ ۱/۵، ۳۳-۳۴

قرآن وحدیث اور سائنس تک حقائق۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن۔ ستمبر و اکتوبر ۱۹۴۵ء۔ ۲/۲

٢٢٢-٢٢٣

قرآن کریم اور عربی ادبیات

مکرات قرآن سید سلیمان ندوی۔ الذمہ۔ جمہوری شائعہ۔ ۱۳۰۸ھ۔ ۱۲/۵۔ ۱۳

قرآن کریم اور تاریخ عالم

ارض القرآن - سید سلیمان ندوی - الہندہ - اگست، ستمبر، نومبر ۱۹۱۵ء - ۲۱/۸/۱۱ - ۱۶/۱۱/۱۱ - ۲۱/۱۱/۱۱

۲۱ - ۱۱/۱۱

بنی اسرائیل میں ملوک کی حیثیت - امین احسن اصلاحی - ترجمان القرآن - جنوری ۱۹۲۷ء - ۲/۳۰

۵۴ - ۵۵

تاریخ ارض القرآن کا ایک باب - سید سلیمان ندوی - الہندہ - جنوری ۱۹۱۵ء - ۱۲/۱۱/۱۱ - ۱۶/۱۱/۱۱
تاریخ بنی اسرائیل کے متعلق چند اشکالات - ابو الاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - جولائی اگست ۱۹۲۳ء

۲۳/۲، ۲۹۸ - ۳۰۰

حضرت لوطؑ کے واقعہ کی توضیح (ادارہ) - ترجمان القرآن - ستمبر ۱۹۵۶ء - ۶/۲۶ - ۶/۲۸

حضرت مریمؑ - ابو الاعلیٰ مودودی - ترجمان القرآن - ذیقعدہ ۱۳۵۱ھ - ۵/۱ - ۵۰ - ۵۷

حضرت یوسفؑ - ابو محمد صالح - ترجمان القرآن - رجب ۱۳۵۱ھ - ۵/۱ - ۲۲ - ۵۵

حضرت یوسفؑ اور غیر اسلامی حکومت کی رکنت - خان بہادر ذوالکذا اللہ - ترجمان القرآن - جنوری

فروری ۱۹۲۵ء - ۲۶/۲ - ۵۵ - ۵۷

فرعون و حکیم کی داستان کشمکش - سید رمضان - ترجمان القرآن - جولائی ۱۹۶۱ء - ۲/۵۶ - ۲/۵۸

قرآن پاک میں ہامان کا ذکر - سید شیر محمد - ترجمان القرآن - اکتوبر ۱۹۶۹ء - ۲/۲۳ - ۲۷

قرآن کریم کا تاریخی پس منظر - احمد کمال رشادی ندوی - الرشاد - اگست ۱۹۸۷ء - ۱۵/۳۷ - ۳۷

قصص الانبیاء اور قرآن مجید - عبدالسلام ندوی - الہندہ - ستمبر ۱۹۹۱ء - ۷/۲۷ - ۲۷

قصص سلیمان و یوسفؑ کے بعض اشکالات - ملک غلام علی - ترجمان القرآن - جنوری ۱۹۸۱ء -

۲۵/۹۲ - ۲۸

قصہ حضرت یوسفؑ - ابو اللیث شیر محمد ندوی - اصلاحی - ترجمان القرآن - ربیع الثانی ۱۳۵۱ھ - ۵/۶

۳۶۳ - ۳۶۳

قصہ حضرت یوسفؑ آثار قدیمہ کی روشنی میں - حکیم عیش امروہی - ترجمان القرآن - رمضان ۱۳۵۲ھ - ۳/۳۶

قصہ داؤد و اسرار ایل خرافات۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن، ستمبر ۱۹۳۵ء۔ ۳۸۱/۳ - ۳۹
 قصہ یوسفین دین الملک کا معہوم۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن، جولائی و اگست ۱۹۳۳ء۔ ۴۳/۲ - ۴۲
 ۳۱۰ - ۳۱۶

مذہب سید سلیمان ندوی۔ الندوہ، مارچ ۱۹۱۵ء۔ ۳۱۱/۳ - ۲۰
 یہود کی دلت و مسکنت۔ ابوالاعلیٰ مودودی۔ ترجمان القرآن، اپریل ۱۹۶۲ء۔ ۵۸/۱ - ۱۴۱/۳

قرآن کریم اور نظم قرآن

اعجاز قرآن اور نظم کلام۔ سعید اللہ فہد۔ الرشد، نومبر و دسمبر ۱۹۸۳ء۔ ۳۱/۵ - ۶۱/۱۵
 قرآن کریم کی ترتیب۔ سعید اللہ قاضی۔ ترجمان القرآن، فروری ۱۹۸۳ء۔ ۹۸/۶ - ۲۴۱/۳۲
 قرآن مجید میں نظم و ترتیب اور مولانا فراہی۔ انہد رفیق اعظمی۔ الرشد، اپریل و مئی ۱۹۸۶ء۔ ۵۶/۱۲

۳۰۵۸ - ۴۱

نظم قرآن اور قرآن کا موضوع۔ نعیم صدیقی۔ ترجمان القرآن، نومبر ۱۹۳۹ء۔ ۳/۱۵ - ۲۲۱
 نظم القرآن و جمہورہ البلاغہ۔ حمید الدین فراہی۔ الندوہ، دسمبر ۱۹۵۵ء۔ ۱۰/۲ - ۱۲۱/۱۳